

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูแนะแนว ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสม ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูแนะแนว ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูแนะแนว
4 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ด้วย
คำร้อยละ

ขั้นที่ 2 การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านงานแนะแนว จำนวน 8 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยคำร้อยละ

ขั้นที่ 3 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 13 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)

ขั้นที่ 4 ขั้นศึกษาและเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเฉลี่ยด้วย t-test

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ขั้นศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ใช้วิธีเชิญกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูแนะแนวเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว

2.2 ขั้นพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ใช้แบบสอบถามสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน

2.3 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ใช้แบบสอบถามสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน

2.4 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ใช้แบบสอบถามสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 60 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยดังนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางและความเรียง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง เถกเถียงการพิจารณาค่าร้อยละตั้งแต่ 75 ขึ้นไป

ขั้นที่ 2 พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แล้วเสนอในรูปตารางและความเรียง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง เกณฑ์การพิจารณาค่าร้อยละตั้งแต่ 75 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางและความเรียง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม คือ ค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 2.0

ขั้นที่ 4 ศึกษาและเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เกณฑ์การพิจารณาความเป็นไปได้ คือ ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูแนะแนว 4 คน พบว่า มีความต้องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวรวม 4 ชั้น 25 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ชั้นการวางแผนการปฏิบัติงานแนะแนวได้แนวทางปฏิบัติดังนี้

- 1.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และกำหนดบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจน
- 1.1.2 ศึกษาแผนพัฒนาการแนะแนวระดับชาติ
- 1.1.3 วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของสถานศึกษา
- 1.1.4 ศึกษาวิสัยทัศน์ จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา
- 1.1.5 ศึกษาความจำเป็นและความต้องการจัดบริการแนะแนว

- 1.1.6 กำหนดภารกิจ และแนวทาง จัดทำแผนปฏิบัติงานแนะแนวประจำปี
- 1.1.7 กำหนดจุดเน้นในการพัฒนางานแนะแนวอย่างชัดเจน
- 1.1.8 ประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนรับทราบและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
แนะแนว
- 1.1.9 จัดประชุมคณะกรรมการแนะแนว
- 1.1.10 กำหนดโครงการ งาน กิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดเน้นและยุทธศาสตร์
การแนะแนว ตามแผนพัฒนาการแนะแนว ระดับชาติ
- 1.1.11 เขียนแผน แผนงานรายละเอียดโครงการ งาน กิจกรรม งบประมาณและ
ผู้รับผิดชอบ
- 1.1.12 อนุมัติแผนโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา
- 1.1.13 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานแนะแนว
- ๗ 1.2 ขั้นการปฏิบัติงานแนะแนว ได้แนวทางดังนี้
- 1.2.1 สร้างความเข้าใจร่วมกันหรือประสานงานกับผู้รับผิดชอบก่อนดำเนิน
โครงการ งาน กิจกรรม
- 1.2.2 นิเทศ กำกับ ดูแล โดยคณะกรรมการแนะแนว ให้มีการดำเนินการ
ตามโครงการ งาน กิจกรรม
- 1.2.3 ติดตามประเมินผลตามปฏิทินปฏิบัติงานแนะแนว
- 1.3 ขั้นการตรวจสอบและรายงานผลการปฏิบัติงานแนะแนว
- 1.3.1 จัดทำตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จการปฏิบัติงานแนะแนว
- 1.3.2 จัดทำแบบประเมินการปฏิบัติงานแนะแนว
- 1.3.3 นำแบบประเมินไปประเมินตามเวลาที่กำหนด
- 1.3.4 วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินแต่ละโครงการ
- 1.3.5 จัดทำรายงานเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 1.4 ขั้นปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนว ได้แนวทางดังนี้
- 1.4.1 คณะกรรมการแนะแนวนำผลการประเมินการปฏิบัติงานแนะแนว ไปใช้
ในการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนางานแนะแนว
- 1.4.2 คณะกรรมการแนะแนว จัดทำรายงานผลการปรับปรุงและพัฒนา
งานแนะแนวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
- 1.4.3 ส่งเสริมให้มีการวิจัยงานแนะแนวและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2. การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกรายการตามที่ผู้วิจัย ได้พัฒนาจาก ความต้องการของผู้บริหารและครูแนะแนว และได้เสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ให้ผู้วิจัยนำไปพัฒนาแบบสอบถามความเหมาะสมให้มีความสมบูรณ์ ทั้ง 4 ชั้น 25 ข้อ ตามข้อ 1

3. การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คนพบว่ามีความเหมาะสมที่จะเป็นแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวทั้งหมด 4 ชั้น 25 ข้อ ตามข้อ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 ถึง 4.82

4. การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 คน พบว่า มีความเป็นไปได้ ทั้ง 4 ชั้น 25 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23 ถึง 4.60

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวตามความต้องการของผู้บริหารและครูแนะแนว มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ซึ่งมีขั้นตอนและข้อปฏิบัติดังกล่าวมาแล้ว

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีประเด็นที่น่าสนใจควรแก่การอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน มีความต้องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวตามลำดับชั้น 4 ชั้นตอน ดังนี้

1.1 ชั้นการวางแผนการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารและครูแนะแนว ต้องการให้แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของสถานศึกษา ศึกษาวิสัยทัศน์ จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา ศึกษาความจำเป็นและความต้องการบริการแนะแนวของผู้เกี่ยวข้อง และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำแผนงาน รายละเอียด โครงการ งาน กิจกรรม และผู้รับผิดชอบ จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 37-40) ได้นำเสนอว่า การเริ่มงานแนะแนวมีแนวทางการปฏิบัติโดย เตรียมปัจจัยความพร้อมการทำงาน กำหนดรูปแบบการบริหารงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละฝ่าย จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545 : 21-25) ได้เสนอแนวทางการบริหารงานแนะแนว ในการเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล สภาพความต้องการของผู้เรียน ศึกษา

สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษา แผนพัฒนาการแนะแนว และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติงานแนะแนว

1.2 ขั้นการปฏิบัติงานแนะแนวผู้บริหารและครูแนะแนวต้องการให้สร้างความเข้าใจหรือประสานงานกับผู้รับผิดชอบก่อนดำเนินโครงการ งาน กิจกรรม ให้มีการนิเทศกำกับดูแลโดยคณะกรรมการแนะแนว ตามปฏิทินปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประสาร ทิพย์ธรา (2529 : 166) ได้เสนอลำดับขั้นในการปฏิบัติงานแนะแนวโดยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ความรู้ และทำความเข้าใจในหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน ตลอดจนประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับ และมีการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย กำหนดตัวผู้ประสานงานปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

1.3 ขั้นการตรวจสอบและรายงานผลการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารและครูแนะแนวต้องการให้มีการจัดทำตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จการปฏิบัติงานแนะแนว มีการจัดทำแบบประเมินนำแบบประเมินไปประเมิน วิเคราะห์ และสรุปผล นำเสนอผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545 : 21- 25) ซึ่งกำหนดให้ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน เพื่อตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา

1.4 ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารและครูแนะแนวต้องการให้นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนางานแนะแนว จัดทำรายงานเสนอผู้เกี่ยวข้อง และต้องการให้มีการส่งเสริมการวิจัยงานแนะแนว แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545 : 21 – 25) เสนอให้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในทุกขั้นตอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

2. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ทั้ง 4 ชั้น คือ ขั้นการวางแผนการปฏิบัติงานแนะแนว ขั้นปฏิบัติงานแนะแนว ขั้นตรวจสอบ และรายงานผลการปฏิบัติงานแนะแนว ขั้นปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.43 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้อย่างมาก

จากการวิจัยครั้งนี้ มีรายการปฏิบัติบางประการที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน

รายการปฏิบัติข้อนี้มีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก เพราะจากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าสถานศึกษาส่วนมากขาดแคลนบุคลากร และ หรือ ไม่มีบุคลากรด้านการ

แนะแนวโดยตรงสอดคล้องกับการศึกษาของ รวีวรรณ ลักษณะพรหม (2530 : 106) ที่ว่าอัตราส่วนครูแนะแนวกับนักเรียนไม่เหมาะสม และการให้ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษามีน้อยมาก สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัญหาการบริหารงานแนะแนวที่พบมากที่สุด คือ การขาดงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ รอตซ์ซาฟเฟอร์ (Rottchaffer. 1972 : 1488-A) ศึกษาพบว่า การแนะแนวในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเพราะขาดบุคลากรที่จะดำเนินงานโดยตรง และโรงเรียนมีผู้แนะแนวน้อย วณิช สุธารัตน์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ครูแนะแนวไม่พอกับนักเรียนและไม่มีวุฒิทางการแนะแนว ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ เมื่อสถานศึกษามีข้อจำกัดเรื่องของบุคลากร จึงต้องใช้บุคลากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งตรงตามความต้องการของครูแนะแนวและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

2. ประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนทราบและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

รายการปฏิบัติขื่อนี้มีความสำคัญและจำเป็นเนื่องจากสภาพความเป็นจริงที่สถานศึกษาส่วนมากขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรที่มีหน้าที่โดยตรง จำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องอาศัยครู และบุคลากรอื่น ๆ ให้มีส่วนร่วมรับทราบ และร่วมมือร่วมใจช่วยปฏิบัติงานแนะแนวตามบทบาทหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องเช่น ครูประจำชั้น /ครูที่ปรึกษา สามารถช่วยเรื่องการเก็บข้อมูลนักเรียน และการให้คำแนะนำปรึกษาหารือในเบื้องต้นแก่นักเรียนของตนเองได้ ซึ่ง ภาระดี พันธุ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคของการแนะแนวประการสำคัญอย่างหนึ่งคือคณะครูไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมงานแนะแนว จึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับรู้ และร่วมมือร่วมใจ การปฏิบัติงานแนะแนว งานแนะแนวจึงจะบรรลุเป้าหมาย

3. นิเทศ กำกับ ดูแล โดยคณะกรรมการแนะแนว ให้มีการดำเนินการแนะแนวไปตามโครงการ งาน กิจกรรม ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

รายการปฏิบัติขื่อนี้ จะช่วยให้การปฏิบัติงานแนะแนวมีความต่อเนื่องและเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างชัดเจน ครูแนะแนวและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จึงได้มีความต้องการรายการปฏิบัติขื่อนี้อย่างมาก

4. วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินแต่ละโครงการ

รายการปฏิบัติขื่อนี้ จะทำให้ทุกฝ่ายทราบถึงผลการปฏิบัติงานว่าน่าพอใจหรือไม่อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคตรงไหน จะแก้ไข หรือส่งเสริมอย่างไร และรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนต่อไป

5. คณะกรรมการแนะแนวนำผลการประเมินการปฏิบัติงานแนะแนว ไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนว

รายการปฏิบัติข้อนี้ มีความสำคัญและจำเป็น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนว ได้ตรงประเด็นและลดความสูญเปล่าทั้งด้านเวลาและบุคลากรเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวทั้ง 4 ชั้น 25 รายการ ไปปฏิบัติงานในสถานศึกษา และปรับให้เหมาะกับสถานศึกษาของตน

1.2 บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ควรตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานแนะแนว และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว เพื่อการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควบคู่กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาแนวทาง การปฏิบัติงานแนะแนว ในแต่ละชั้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้เจาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกเท่านั้น ควรขยายการวิจัยให้กว้างกว่านี้ เพื่อจะได้ผลการวิจัย ที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น